

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 12 kwietnia 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący	SSA Antonina Grymel (spr.)
Sędziowie	SSA Lena Jachimowska SSA Urszula Żak
Protokolant	Aneta Szafruga

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2011r. w K.
sprawy z odwołania K. L. (K. L.)
przeciwko Z. U. S.O. w Ch.
o prawo do emerytury górniczej
na skutek apelacji pozwanego Z. U.S. O.
w Ch.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w K.

z dnia 11 października 2010r. sygn. akt X U 1165/10

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

/-/SSA U. Żak
Sędzia

/-/SSA A. Grymel
Przewodniczący

/-/SSA L. Jachimowska
Sędzia

Sygn. akt III AUa 167/11**UZASADNIENIE**

Decyzją z dnia 10 marca 2010 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ch. odmówił K. L. prawa do emerytury górniczej podnosząc, iż z wymaganych 25 lat okresu pracy górniczej wraz z okresami pracy równorzędnej udowodnił jedynie 20 lat, 11 miesięcy i 12 dni takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury górniczej kwestionując wyłączenie okresów nieskładkowych z ogólnego stażu pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na okoliczności przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 11 października 2010 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do górniczej emerytury od daty ukończenia 50-go roku życia.

W pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, iż problem sporny w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy odwołującemu można zaliczyć do ogólnego stażu pracy okresy nieskładkowe, stanowiące zasiłki chorobowe w wymiarze 5 lat, 9 miesięcy i 15 dni.

Przypomniał, iż stosownie do art. 50a ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009, nr 153, poz. 1227) górnicza emerytura przysługuje pracownikowi (mężczyźnie), który spełnia następujące warunki:

1. ukończył 50 lat życia,
2. ma co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1.

Stosownie do art. 50b przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy

Sąd I instancji, po przeanalizowaniu przepisów prawnych zamieszczonych w dziale 3a ustawy emerytalnej uznał, iż stanowisko organu rentowego wyłączające

okresy nieskładkowe z ogólnego stażu pracy odwołującego, jest nieprawidłowe. Żaden przepis prawny nie zezwala bowiem na takie postępowanie.

Pełnomocnik organu rentowego w trybie publikacji wyroku przedłożył Sądowi stanowisko Centrali ZUS-u, z którego wynika, że przy ustalaniu 5 lub 15-letniego okresu pracy górniczej liczonej w wymiarze pojedynczym, nie podlegają uwzględnieniu okresy urlopu górniczego; świadczenia górniczego; pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy; pobierania po 14 listopada 1991 zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego oraz zasiłku opiekuńczego; pobierania po 14 listopada 1991 świadczenia rehabilitacyjnego. Okresy te podlegają natomiast uwzględnieniu przy ustalaniu ogólnego okresu pracy górniczej, tj. 20 i 25 lat.

Z pisma tego jednoznacznie wynika, iż tylko do okresów określonych w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej nie zalicza się okresów pobierania zasiłku chorobowego, natomiast zasiłek ten powinien być uwzględniony do ogólnego stażu pracy.

Kierując się powyższymi okolicznościami Sąd Okręgowy uznał, iż do ustalonego przez organ rentowy 20 lat, 11 miesięcy i 16 dni łącznego stażu pracy górniczej należy zaliczyć odwołującemu również wyłączone okresy nieskładkowe w wymiarze 5 lat, 9 miesięcy i 15 dni, co pozwoli na wykazanie przez niego 25 lat pracy górniczej i równorzędnej.

Z podanych względów, po myśli art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł o zmianie zaskarżonej decyzji.

Apelację od przedstawionego orzeczenia wywiódł organ rentowy, zaskarżając wyrok w całości.

Powołując się na zarzut naruszenia prawa materialnego, art. 50a ust. 2 w związku z art. 50a ust. 1 pkt 2 i art. 50b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009, nr 153, poz. 1227 ze zm.) poprzez jego błędną wykładnię polegającą na zaliczeniu do okresu pracy, od którego zależy nabycie prawa do emerytury górniczej, okresów niezdolności do pracy, za które wypłacone zostało pracownikowi wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy, skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu podniósł, iż spór w niniejszej sprawie sprowadza się do wykładni przepisów art. 50a ust. 2 w związku z art. 50a ust. 1 pkt 2 i art. 50b ustawy

o emeryturach i rentach z FUS, w zakresie zaliczenia okresu pracy, od którego zależy nabycie prawa do emerytury górniczej, okresów niezdolności do pracy, za które wypłacone zostało pracownikowi wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy.

W ocenie Sądu I instancji tylko do okresów określonych w art. 50c ustawy, tj. do okresów pracy górniczej, nie można zaliczyć okresów pobierania zasiłków chorobowych. Nie ma natomiast żadnych przeszkód prawnych, żeby okresy te uwzględnić do ogólnego stażu pracy. Sąd uznał, że zaliczając sporne 5 lat, 9 miesięcy i 15 dni okresów nieskładkowych, ubezpieczony wykazał 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, a tym samym nabył prawo do emerytury górniczej w wieku 50 lat.

Skarżący podkreślił, iż w stanie prawnym ukształtowanym ustawą z dnia 27 lipca 2005 o zmianie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. nr 167, poz. 1397) z wyrokiem Sądu zgodzić się nie można. Zasady zaliczania do okresu pracy górniczej okresów nieskładkowych, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy, na które powołuje się Sąd w uzasadnieniu wyroku, odnosiły się do ustalania prawa do górniczej emerytury według zasad obowiązujących najdalej do 31 grudnia 2008, a wynikających z przepisów art. 34-36 powołanej ustawy, tymczasem w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy art. 50a i następne ustawy. Powołane przez Sąd pismo Centrali ZUS dotyczy w istocie wyciągu z materiałów szkoleniowych z maja 2008, przygotowanych przez pracownika Oddziału ZUS w Chorzowie "Emerytura z tytułu pracy górniczej na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2008 oraz od dnia 1 stycznia 2007" z tej części, która opisuje zasady ustalania prawa do emerytury górniczej do 31 grudnia 2008.

Zgodnie z art. 50a ust. 2 ustawy, odwołujący nabędzie prawo do emerytury górniczej po udowodnieniu co najmniej 25 lat pracy górniczej łącznie z okresami pracy równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 ustawy. Zauważyć należy, że obecnie nie uwzględnia się tzw. okresów zaliczalnych do pracy górniczej, które obejmowały m.in. okresy niezdolności do pracy, za które wypłacono wynagrodzenie, zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne, okres służby wojskowej, okresy nauki w szkole wyższej.

Organ rentowy zwrócił również uwagę, iż jest istotna różnica pomiędzy brzmieniem obowiązującego do 31 grudnia 2008 przepisu art. 35 ustawy stanowiącego, iż przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy

pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą oraz okresy zaliczalne do pracy górniczej, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym, że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy. Natomiast z art. 50b ustawy wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym, że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Tym samym, ustawodawca zachowując wyjątkowe uprawnienia w zakresie przyznawania prawa do emerytur górniczych pracownikom sektora górniczego (w stosunku do pozostałych ubezpieczonych), wyłączył możliwość zaliczenia do okresu pracy, od której zależy prawo do emerytury górniczej w wieku 50 lub 55 lat, m.in. okresu niezdolności do pracy, za który wypłacono wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy.

W ocenie apelującego, wykładnia przepisów dokonana przez Sąd I instancji jest niezgodna z zamiarem ustawodawcy, który dokonując nowelizacji ustawy zmienił zasady przyznawania emerytur górniczych.

Odwołujący wykazał 17 lat, 6 miesięcy i 4 dni pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy oraz 3 lata, 5 miesięcy i 12 dni okresów pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym, czyli ogółem 20 lat, 11 miesięcy i 16 dni. Sporny okres obejmujący 5 lat, 9 miesięcy i 15 dni, kiedy ubezpieczony był niezdolny do pracy, nie może zostać doliczony do okresu pracy, od którego zależy nabycie prawa do emerytury górniczej, ponieważ zgodnie z ustawą, okres ten nie jest okresem pracy górniczej (art. 50c ust. 1), ani też nie stanowi okresu pracy równorzędnej z pracą górniczą (art. 50c ust. 2).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego zasłużyła na uwzględnienie.

Jak słusznie zarzuca skarżący, rozpoznając niniejszą sprawę Sąd I instancji istotnie dopuścił się naruszenia wskazanych przepisów prawa materialnego.

Spór w rozpatrywanym przypadku dotyczy uprawnień K. L. do górniczej emerytury.

Stosownie do treści art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009, nr 153, poz. 1227 ze zm.) górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1.

Po myśli ust. 2 tego samego przepisu wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Zgodnie natomiast z art. 50b powołanej ustawy, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym, że okresy pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Zatrudnienie uważane za pracę górniczą definiuje art. 50c ust. 1 omawianej ustawy, zaś pracę uważaną za równorzędną z pracą górniczą – jego ust. 2.

W tym miejscu wypada zauważyć, iż z uwagi na swój szczególny charakter, komentowane przepisy powinny być interpretowane ściśle i nie mogą być wykładane w sposób niezgodny z ich gramatyczną wykładnią (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2008 r. II UK 265/07, LEX nr 469167).

Ta wykładnia prowadzi tymczasem do wniosku, iż wbrew stanowisku Sądu I instancji, w obowiązującym od 1 stycznia 2007 stanie prawnym, żaden przepis nie zezwala na zaliczenie do okresu uprawniającego do stanowiącego przedmiot sporu świadczenia określonego w art. 7 pkt 1 cytowanej ustawy okresu nieskładkowego będącego okresem pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów kodeksu pracy bądź zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego. Przeciwnie, jakkolwiek z aktualnych norm prawnych, nie daje podstaw do uwzględnienia powyższych okresów.

Pomimo bowiem, iż niewątpliwie są to okresy przypadające na okres zatrudnienia, wobec faktu, iż z podaną wyżej datą ustawodawca zrezygnował z funkcjonującego dotąd pojęcia okresów zaliczalnych do pracy górniczej

przewidzianych w art. 38 ustawy, wśród których wymieniano także okresy wskazane we wspomnianym jej art. 7 pkt 1, okresy owe nie podlegają już uwzględnieniu przy ustalaniu okresu pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą uprawniającego do uzyskania prawa do górniczej emerytury.

Powyższej oceny nie zmienia również okoliczność, iż w powołanym wyżej art. 50b ustawodawca posługuje się pojęciem okresów pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będących okresami składkowymi i nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, albowiem analiza uznawanych za pracę górniczą i pracę równorzędną z górniczą okresów, jednoznacznie wskazuje, iż nie obejmują one okresów pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów kodeksu pracy bądź zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego, uważanych wcześniej za okresy zaliczalne do pracy górniczej – od 1 stycznia 2007 wraz ze zmianą zasad przyznawania emerytur górniczych – pomijanych przy ustalaniu prawa do tych świadczeń.

Skoro zatem, będący udziałem ubezpieczonego okres pracy górniczej (z wyłączeniem okresów pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy oraz zasiłków chorobowych) wynoszący jedynie 20 lat, 11 miesięcy i 16 dni, pozostaje krótszy od wymaganego w tym przypadku okresu 25 lat takiej pracy, jego żądanie w zakresie przyznania prawa do przedmiotowego świadczenia, istotnie nie może zostać uwzględnione.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Apelacyjny uznając apelację organu rentowego za uzasadnioną, na mocy art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok orzekając jak w sentencji.

/-/ SSA U. Żak
Sędzia

/-/ SSA A. Grymel
Przewodniczący

/-/ SSA L. Jachimowska
Sędzia